

Anderhalf decennium Holland Water

'Veilig water ambassadeur' Leo de Zeeuw:

“Nederland kan een gidsland zijn op het gebied van legionella”

Holland Water bestaat vijftien jaar. In deze periode heeft het bedrijf van Leo de Zeeuw zich laten gelden als bijna een activistische ondernemer. Hij hekelt het verschil tussen prioritair en niet-prioritair en vindt dat de kennis van legionella in Nederland een uitstekend exportproduct zou kunnen zijn.

Verrassend, Leo de Zeeuw is niet de oprichter van Holland Water. Hij heeft het gekocht. Daarvoor had hij een bedrijf dat met innovatieve bodemsanerings technieken grond reinigde. In de krant las hij over koper-zilverionisatie en hij was gefascineerd. Die techniek zou wellicht

passen bij zijn werk: stroom gebruiken om iets voor elkaar te krijgen. “Maar de techniek was nog niet ver genoeg ontwikkeld. Onze technische man, Wiebe Pool, is ermee aan de slag gegaan. Een jaar heeft hij gesleuteld en toen ontstond het Bifipro-systeem, een robuuste oplossing tegen legionella.”

GEËFFEND

Een apart wereldje, merkte De Zeeuw. Het adagium was jarenlang: als je installatie op orde is, hoef je niets te doen. “Alles was daarop ingericht”, zegt De Zeeuw. “We hadden daarom een beetje ‘geluk’ dat de gevangenissen problemen hadden. Hun installatie was prima op orde en toch hadden ze problemen met legionella. Wij toonden dat onze oplossing werkte. In 2010 kregen we de Ctgb-toelating voor drink- en koelwater. We waren het eerste bedrijf dat die toelating kreeg. Voor koeltorens zijn wij nog steeds het enige bedrijf met een Ctgb-toelating voor koper- en zilverionisatie. We hebben het pad geëffend voor anderen die zich richten op koper-zilverionisatie.”

De Zeeuw is heel rechtlijnig in zijn doelen. Hij wil legionella een pand uitwerken. “Dat betekent overigens niet dat de klant direct alles uit zijn handen kan laten vallen en wij het probleem oplossen. We zoeken een mechanisme waarbij de klant actief meehelpt om resultaat te krijgen. We begeleiden de klant om de problemen geëlimineerd te krijgen. Ik merk in de markt dat niet iedereen zo een legionellaprobleem voor de klant aanpakt. Een gemiddelde installateur wil vooral installeren. Een gemiddelde adviseur wil vooral uren maken. Ik kom ergens waar soms voor tonnen is verbouwd en toch nog steeds een legionellaprobleem aanwezig is. Dat kan toch niet? Terwijl legionella vaak zo is op te lossen.”

PATROON

Een installatie moet op orde zijn, weet ook De Zeeuw. “Maar het is een lastige markt. Dit omdat er allerlei belangen spelen die niet per se het belang van de klanten dienen. Vaak zijn er allerlei maatregelen die technisch prima in orde zijn, maar er is nog steeds het legionellaprobleem. Twee van de tien installaties heeft legionella, dat is nou eenmaal zo. Je doel moet dus zijn dat je het probleem en de daarmee gepaard gaande risico's zelf zo snel mogelijk onder controle krijgt. Daarna komen de beheersmaatregelen.”

Volgens hem ziet een goede adviseur direct of er een probleem is dat snel, bijvoorbeeld met een paar installatietechnische ingrepen, kan worden opgelost of dat er een structureel probleem is. In dat geval moet vlot worden gekozen voor een structurele oplossing zoals koper- en zilverionisatie.

In andere landen is er hetzelfde patroon. “Ik zie het in Italië, Polen en het Midden-Oosten: onbekendheid. Eerst dacht men dat legionella zich alleen in warm water manifesteerde. Maar legionella blijkt zich vooral voor te doen in (opgewarmd) koud water. Ondanks allerlei installatieaanpassingen en intensieve beheersmaatregelen kunnen gebouwingenaren toch geconfronteerd worden met legionella. Welke techniek gebruik je dan?”

De Zeeuw geeft aan dat hij in gebouwen komt waar misschien wel zes verschillende systemen hebben gestaan, die uiteindelijk allemaal niet afdoende bleken. “Mijn inzet is dat als we een systeem plaatsen,

het blijft staan. Een systeem hoort bij de waterhuishouding en heeft gewoon een functie. Want als er risico blijft bestaan, moet je dit risico voor eens en voor altijd elimineren. Anders zal er op termijn echt wel legionella komen.”

IMPACT

Holland Water ondersteunt al jaren de Stichting Veteranenziekte. “Ik schrok de eerste keer dat ik bij een bijeenkomst was van de stichting. Wat een impact kan deze ziekte hebben. Daarom mag je legionella ook niet bagatelliseren. Want als het jezelf, vrienden of familie overkomt, dan piep je anders. Het voelt goed dat ik weet dat we met onze oplossing kunnen voorkomen dat mensen ziek worden. Of erger. Zoiets als de ramp in Bovenkarspel of wat gebeurd is in Amsterdam mag niet meer voorkomen.”

Hoe cru ook, de legionella-uitbraak in Bovenkarspel heeft er wel voor gezorgd dat de kennis over de bacterie in Nederland groot is. “Nederland kan een gidsland zijn op het gebied van legionella”, vindt De Zeeuw dan ook. “Maar we moeten als bedrijf en als BV Nederland wel bereid zijn om terug te kijken en een review maken over wat wel en wat niet werkt. En we moeten de wetgeving aanpassen waar het nodig is. De huidige wetgeving bestaat nu ongeveer twintig jaar. Op zich zit het behoorlijk goed in elkaar, maar op detailpunten kan het beter. Zo is het verschil tussen prioritair en niet-prioritair niet uit te leggen. En het is ook niet houdbaar. Daarnaast vind ik ook dat je als overheid de moed moet hebben om systemen die de toets der kritiek niet hebben doorstaan in de afgelopen jaren, niet langer toe te staan. Of hier nu een certificaat op zit of niet; dat doet, in de praktijk, op een zeker moment niet meer ter zake. Iedereen weet inmiddels dat bepaalde technieken in bepaalde situaties niet of onvoldoende werken. De ervaring van de afgelopen twintig jaar leert ons dat. Daar moet de overheid ook van leren lijkt mij.” Concrete verbeteringen zijn volgens De Zeeuw door te voeren door een serieuze review over de afgelopen twintig jaar uit te voeren en waar nodig aanpassingen te doen van bestaande wet- en regelgeving. En door het verschil tussen prioritair en niet-prioritair af te schaffen. “Er mag best een drempel aanwezig zijn. Niet elk gebouw hoeft een even

hetzelfde probleem. Maar de wet- en regelgeving is niet overal hetzelfde. In Polen wordt bijvoorbeeld alleen warmwater geanalyseerd. De Zeeuw: “We nemen per land de wet- en regelgeving onder de loep. Hoe is deze opgebouwd? Welke technieken worden ingezet tegen het probleem. En elk land geeft ook andere prioriteiten aan de bestrijding van legionella, dat begrijp ik. In Nederland hebben we het goed en dus de middelen om er veel aandacht aan te besteden. In Siberië zijn er wellicht andere, grotere uitdagingen.”

KOELTORENS

De Zeeuw verwacht voor zijn eigen bedrijf nog genoeg groei de komende vijftien jaar. “We zetten ons nu steeds meer in op de markt van koeltorens. Vaak wordt deze markt nog gedictieerd door een gevestigde orde die veel geld aan chemicaliën verdient. Gebouweigenaren hebben in de regel niet veel toezicht op de werkzaamheden. Ze zijn blij dat een leverancier op papier de verantwoordelijkheid op zich neemt voor legionella bij een koeltoren. Maar of het effectief is of in welke mate het slecht voor het milieu is, weet zo’n gebouweigenaar niet. Terwijl, en dat vergeet men nogal eens, de verantwoordelijkheid voor het legionellabeheer wel bij de gebouweigenaar ligt. Vergelijk het met een slechte dokter. Een slechte dokter stopt zijn patiënt vol met pillen. De ene pil moet de nadelige effecten van de andere pil opheffen. Dat terwijl veel mensen waarschijnlijk met veel minder pillen beter functioneren. Als je bepaalde chemicaliën gebruikt in je koeltoren tegen legionella, moet je ook weer chemicaliën toevoegen tegen corrosie. En ga zo maar door. Waarom? Zoek een duurzame oplossing, in plaats van telkens lapmiddelen toepassen.”

De Zeeuw wordt fel. Is hij dan toch een beetje een legionella-activist? “Ambassadeur vind ik een leuker woord, maar we zijn inderdaad wel actief en serieus bezig. Het kan en moet anders. Ik zie de praktijk en wat de bacterie kan aanrichten. Het kost mensenlevens en veroorzaakt groot leed, terwijl het niet altijd hoeft. En misschien is het statistisch gezien niet het grootste probleem in Nederland of in de wereld, maar wie gaat de familie vertellen dat hun geliefde statistisch gezien niet is overleden?” ●

streng legionellabeleid te hebben. Maar zoals het nu is, is de onduidelijkheid te groot.” Ook pleit De Zeeuw voor onaangekondigde inspecties. “Op dit moment zijn er te veel belangen die ervoor zorgen dat het legionellaprobleem wordt misbruikt om handel te genereren. Er is een perverse prikkel voor adviseurs en installateurs om de wetgeving in te zetten om hun eigen handel te vergroten.”

“Als we dit goed doen, kunnen we legionella zelfs als exportproduct inzetten”, vindt De Zeeuw. Gebouwen zijn overal ter wereld ongeveer even warm binnen. Overal is